

Az árszínvonal összehasonlítása az európai országok között (a 2011-re vonatkozó vásárlóerőparitás- számítások alapján)

Tartalom

Bevezetés.....	2
A fogyasztási kiadások árszínvonala	2
Fontosabb kiadási csoportok árszínvonala	3
A magyar árszínvonalindex jellemzői	14
Módszertan.....	16
Táblázatok	19

További adatok

Linkek

Elérhetőségek

Bevezetés

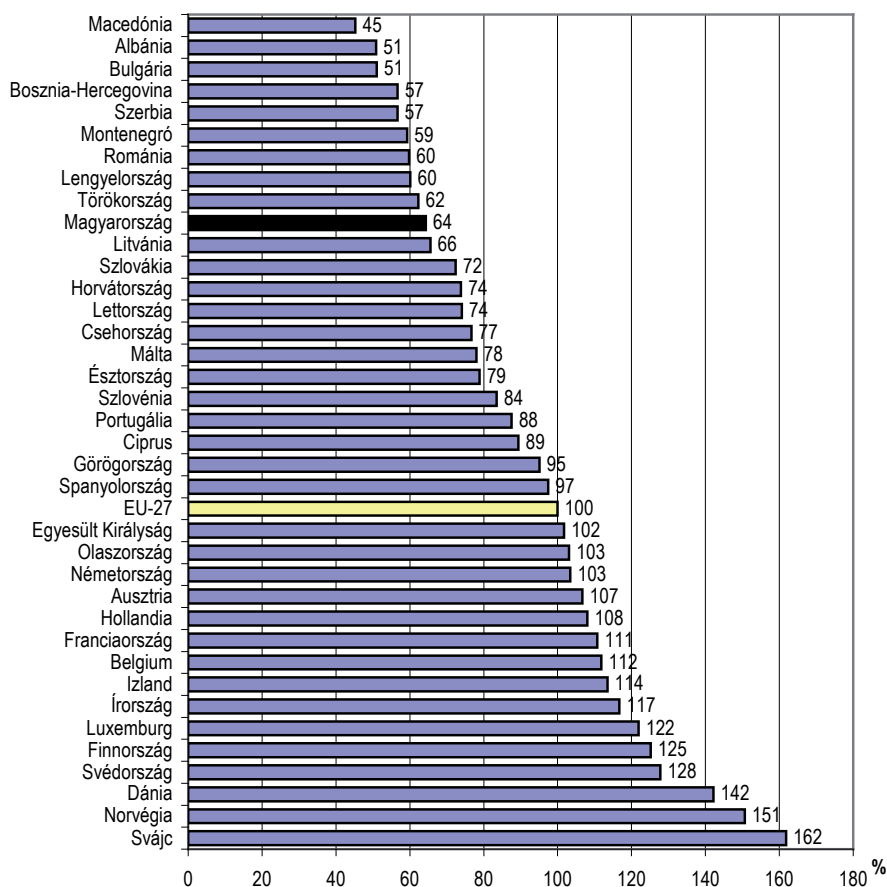
A kiadványban közölt eredmények az európai összehasonlítási programban részt vevő 37 országban¹, országonként több értékesítési helyen, 2009 és 2011 között összeírt több mint 2400 reprezentáns fogyasztási cikk és szolgáltatás átlagárának összehasonlításán alapulnak. Az összeírások az Eurostat és az OECD vásárlóerőparitás-számítási programjának részét képezték. (A részletes leírás megtalálható a módszertanban.)

A fogyasztási kiadások árszínvonala

A háztartások fogyasztási kiadásainak összességére jellemző árszínvonal a 37 európai országot tekintve jelentősen szóródott 2011-ben. Az árszínvonal országonkénti értékei szórásának és számtani átlagának hányadosaként számított relatív szórás értéke elérte a 33%-ot. Az árszínvonal földrajzi egyenlőtlenségeit tekintve levonható az az általános következtetés, hogy a legköltségesebb országok Európa északi és nyugati felében találhatóak, a legkevésbé költségesek pedig Európa keleti térségében, ezen belül is elsősorban a Balkán-félszigeten. Az árszínvonal Svájcban, Norvégiában és Dániában volt a legmagasabb, Macedóniában, Albániában és Bulgáriában a legalacsonyabb. A legköltségesebb országnak bizonyult Svájc árszínvonala 62%-kal haladta meg a 27 EU-ország átlagát. Ez több mint háromszorosa a legolcsóbb ország, Macedónia árszínvonalának, melynek árszínvonala 55%-kal maradt el az EU-országok átlagától.

1. ábra

A háztartások végső fogyasztási kiadásainak árszínvonala 2011-ben, EU-27=100%

¹Az összehasonlításban a 27 uniós tagországon kívül részt vett Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Izland, Macedónia, Montenegró, Norvégia, Svájc, Szerbia és Törökország.

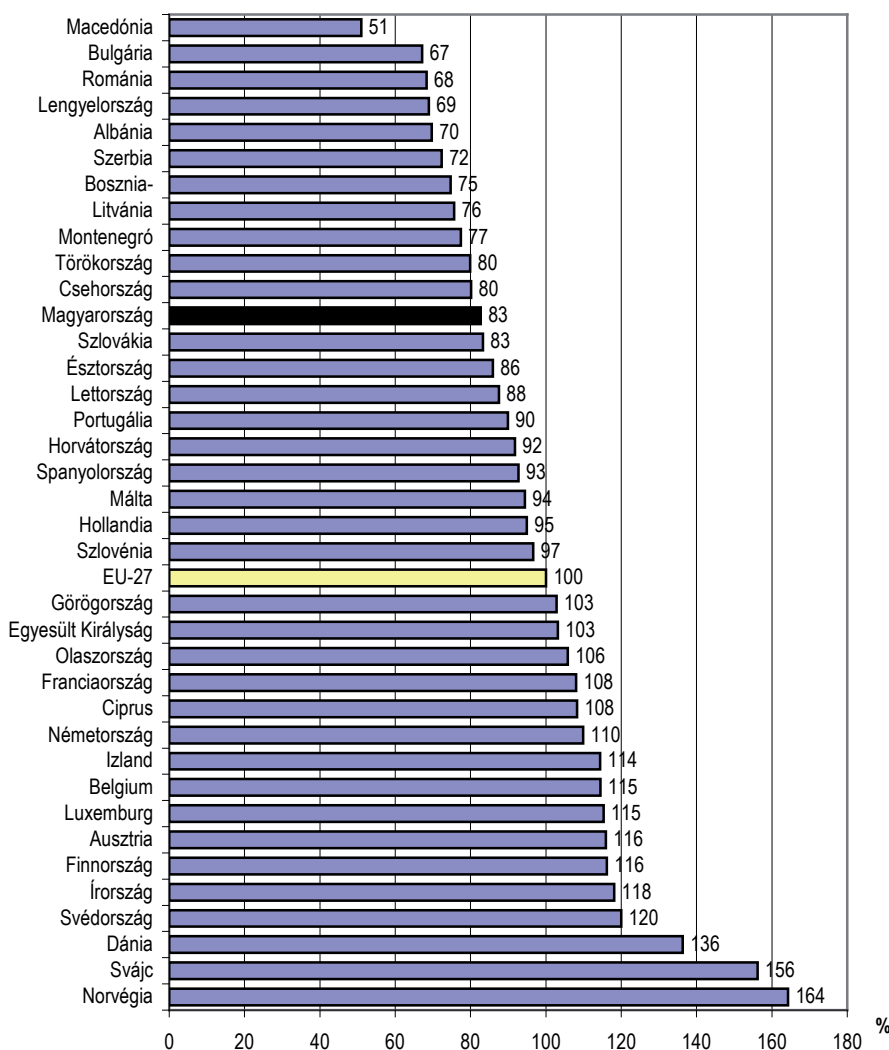
Magyarország az EU-27 átlagához viszonyított 64%-os árszínvonalával a viszonylag olcsónak számító alsó harmadhoz tartozott; a 37 európai ország között a 10., az EU-27-ek között pedig az 4. legolcsóbb országnak bizonyult. A szomszédos országok árszínvonalát tekintve Szerbia (57%) és Románia (60%) a magyar árszínvonal alatt maradt. Szlovákia (72%) és Horvátország (74%) árszínvonala kisebb mértékben, Szlovéniáé (84%) és Ausztriáé (107%) jelentősen meghaladta hazánkét.

Fontosabb kiadási csoportok árszínvonala

Az *élelmiszerek és alkoholmentes italok* árucsoportban az országokénti értékek a közepesen erősebben szóródtak. Ezt jelzi az árucsoportra jellemző 25%-os relatív szórás. 2011-ben a legdrágább ország, Norvégia árszínvonala 64%-kal volt magasabb az Európai Unió átlagánál; Svájc és Dániáé szintén kiemelkedő értéket mutatott. Macedóniában az árszínvonal alig haladta meg az uniós átlag 50%-át, Bulgáriában, Romániában és Lengyelországban nem érte el a 70%-ot. Magyarország (83%) a 12–13. legolcsóbb országnak számított. Románia (68%) és Szerbia (72%) árszínvonala számottevően alacsonyabbnak bizonyult, Szlovákiáé (83%) azonos szintet ért el, mint a magyar. Horvátországban (92%) és Szlovéniában (97%) ezen árucsoport termékei érzékelhetően, Ausztriában (116%) pedig jelentősen drágábbak voltak, mint Magyarországon.

2. ábra

**Az élelmiszerek és alkoholmentes italok árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

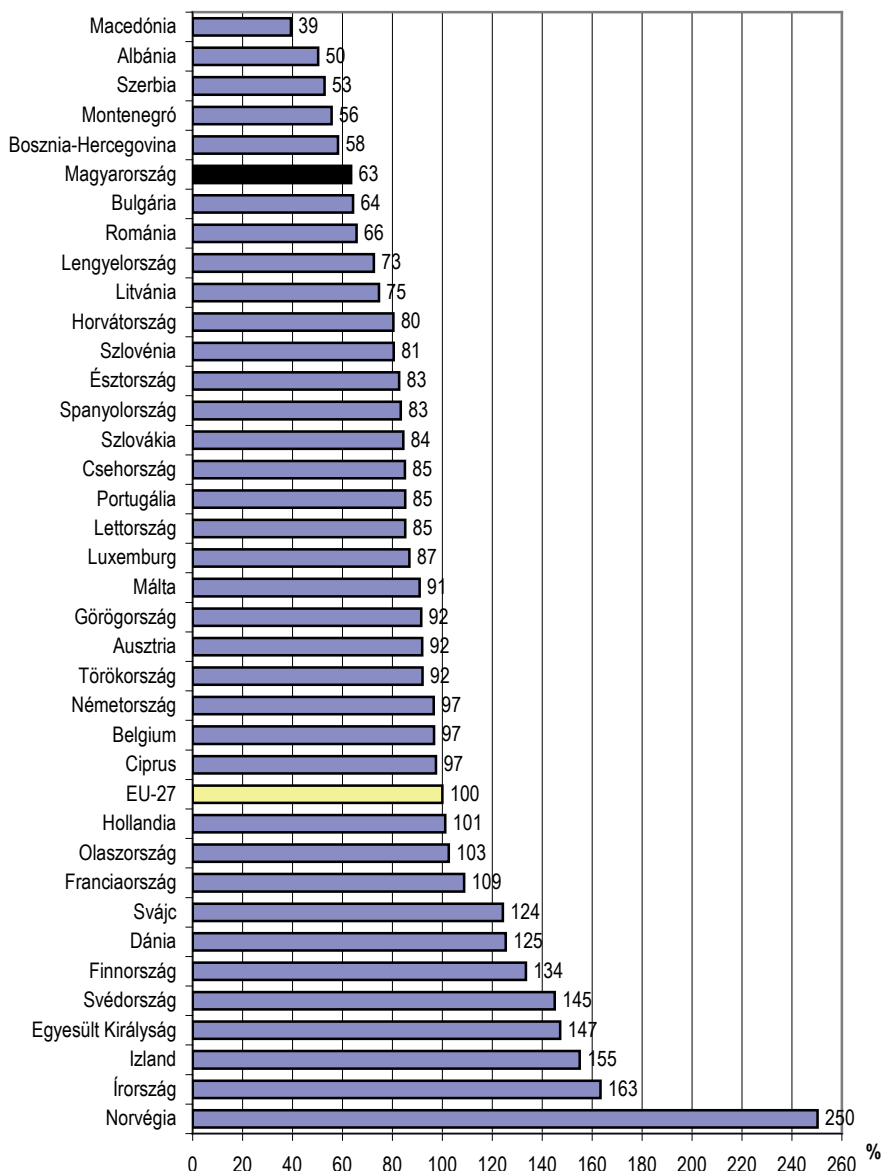

2011-ben a szeszes italok és dohányárak árszínvonalának relatív szórása 41%-ot ért el, azaz jelentős szóródást mutatott. Ebben a termékcsoportban a fogyasztói árakon belül nagy arányt képviselnek az adók, amelyek mértéke országonként erősen eltér. Norvégia kiemelkedően a legdrágább ország: árszínvonala az Európai Unió átlagának 250%-a volt. Írország és Izland árszínvonala szintén kiugróan magas, a további sorrend Egyesült Királyság, Svédország és Finnország.

Macedónia árszínvonala nem érte el az uniós átlag 40%-át, a további sorrend Albánia, Szerbia, Montenegró és Bosznia-Hercegovina. 2011-ben hazánk (63%) a 6. legalacsonyabb árszínvonalú ország volt a 37 állam közül, viszont az uniós tagországok közül a legolcsóbb. Szerbia (53%) árszínvonala elmaradt a magyarétól, a többi szomszédos államé azonban meghaladta azt.

3. ábra

**A szeszes italok és dohányárak árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

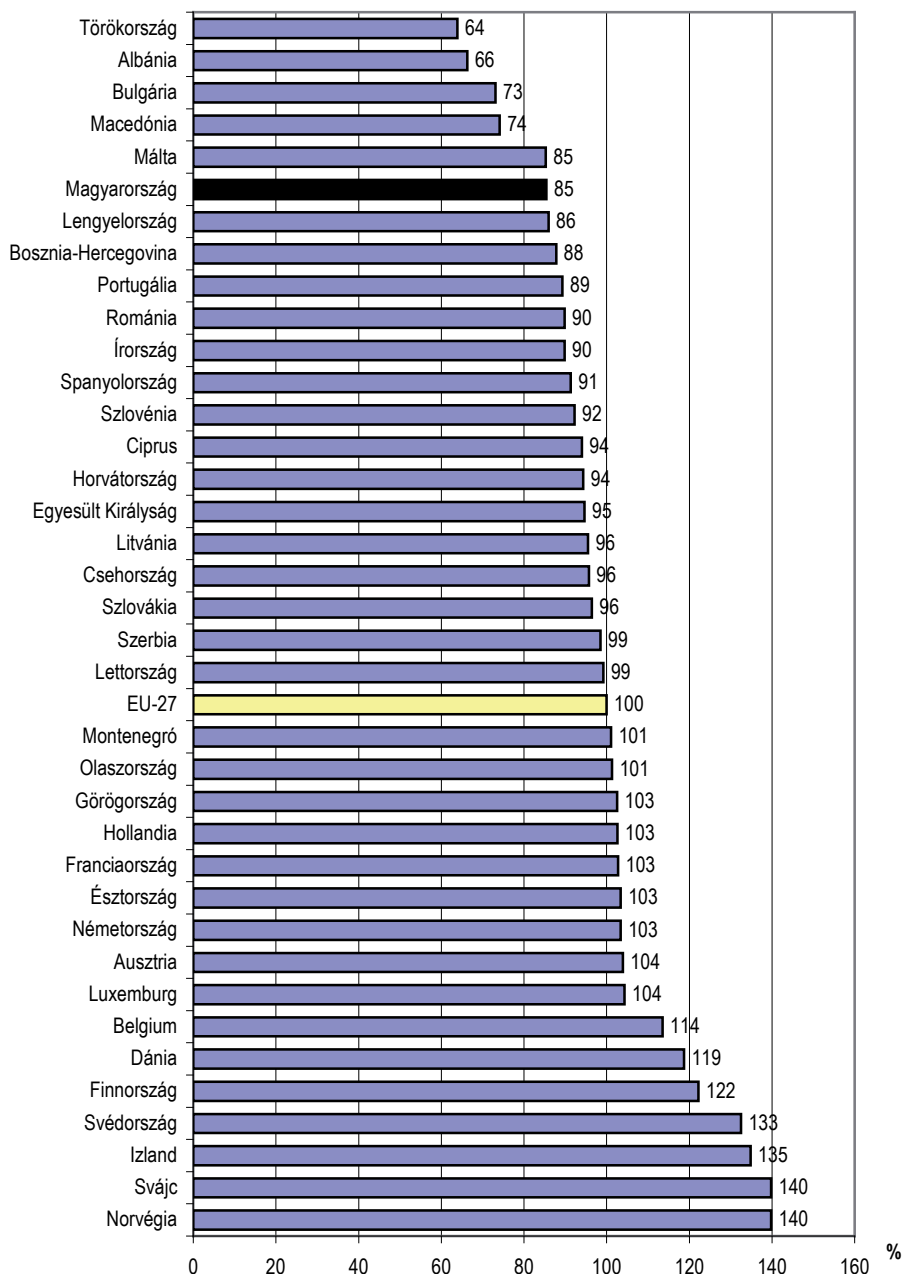

A ruházat és lábbeli árucsoportban az árszínvonal országonként közepes mértékben tért el, a relatív szórás 18%-ot mutatott. Norvégia és Svájc bizonyult a legdrágábbnak, árszínvonaluk 40%-kal haladta meg az Európai Unió átlagát. A magas árszínvonallal rendelkező országok további sorrendje Izland, Svédország, Finnország és Dánia.

Törökország, Albánia, Bulgária és Macedónia árszínvonala nem érte el az uniós átlag 75%-át. Figyelemre méltó, hogy Magyarország (85%) ebben az árucsoportban az 5–6. legolcsóbb volt a 37 országot tekintve, míg az Európai Unión belül a 2–3. legkevesbé költséges országnak számított. 2011-ben valamennyi szomszédos ország árszínvonala magasabb volt hazánkénál.

4. ábra

A ruházat és lábbeli árszínvonala 2011-ben, EU-27=100%

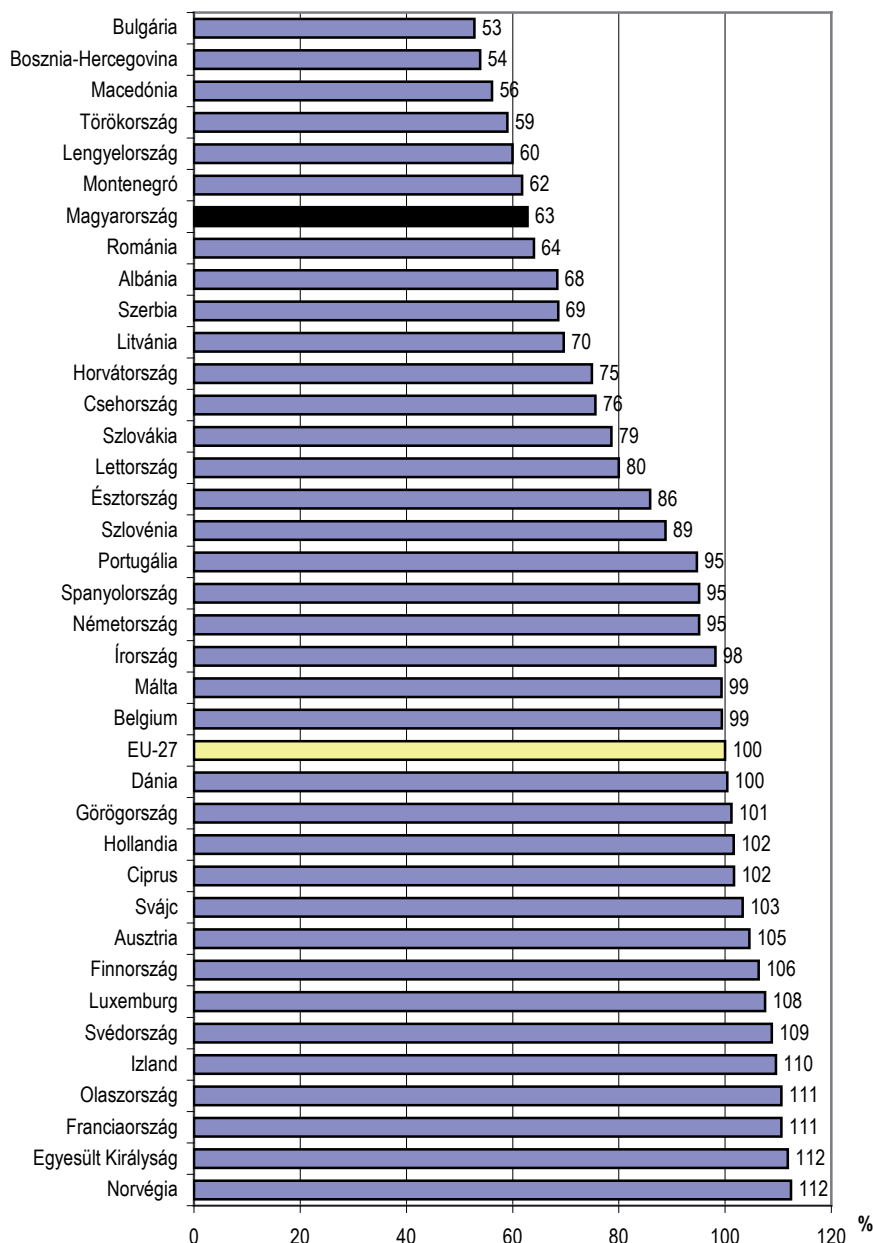

A bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák árucsoportban az árszínvonal közepes mértékű szóródást mutatott, a relatív szórás mutatója 23%-ot ért el. Norvégia, az Egyesült Királyság, Franciaország, Olaszország és Izland számított a legdrágábbnak, Bulgária, Bosznia-Hercegovina, Macedónia, Törökország és Lengyelország a legkevésbé költségesnek.

Magyarország (63%) a 7. legkevésbé költséges országnak számított a 37 vizsgált ország közül, az uniós tagállamokat tekintve pedig a 3. legolcsóbb ország volt ebben az árucsoportban. A szomszédos országok mindegyikében magasabb volt az árszínvonal, mint hazánkban, Romániáé a legalacsonyabb (64%), míg Ausztriáé a legmagasabb volt (105%).

5. ábra

A bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák árszínvonala 2011-ben, EU-27=100%

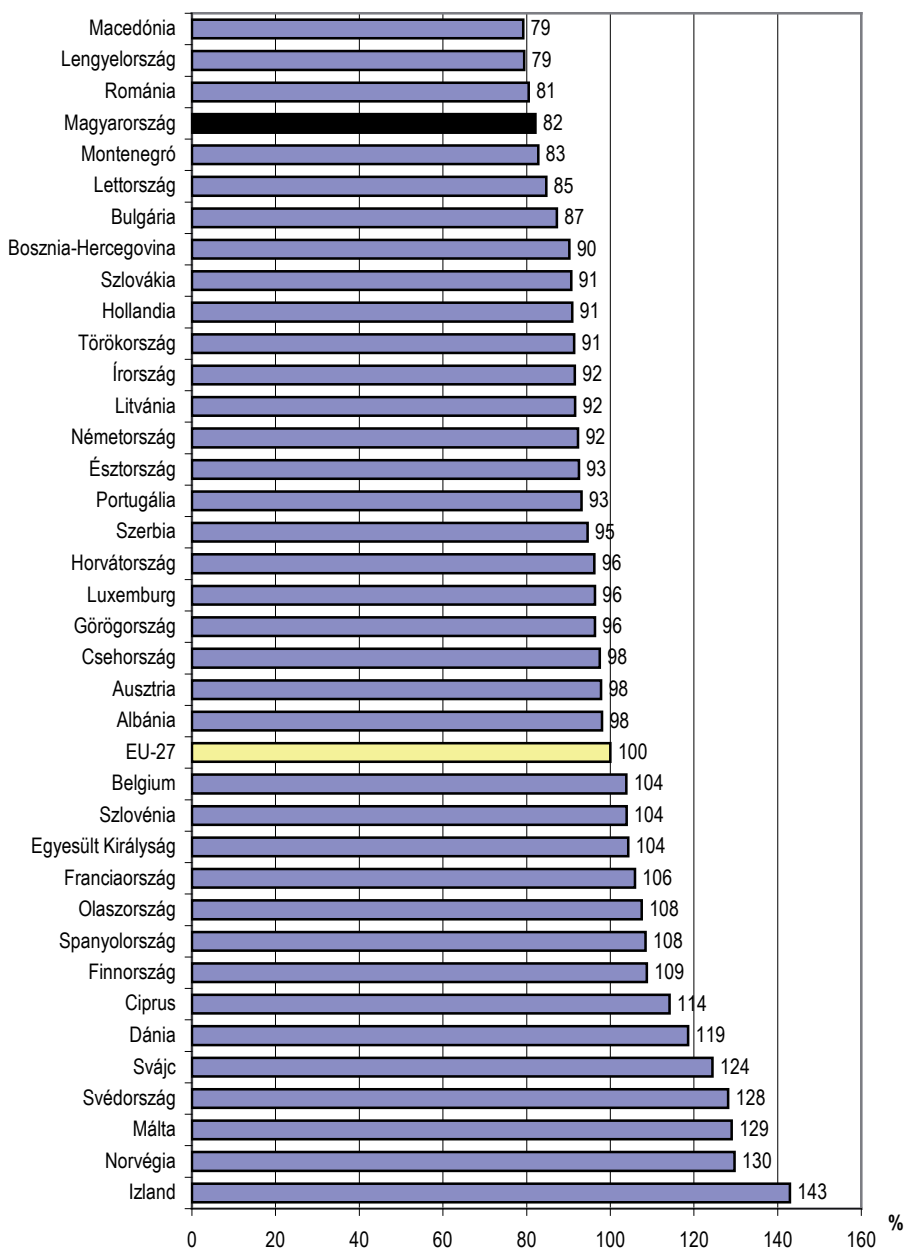

A háztartási gépek és készülékek árucsoportban az országok közötti eltérés közepes mértékű volt, a relatív szórás értéke 16%-ot ért el. Izland esetében kiugróan magas, az uniós átlagot több mint 40%-kal meghaladó árszínvonalat mértek. Az északi országot Norvégia, Málta, Svédország és Svájc követte a rangsorban.

Ebben az árucsoportban hazánk (82%) a 4. legolcsóbb országnak számított a 37 ország közül, mindössze Macedónia (79%), Lengyelország (79%) és Románia (81%) esetében mértek alacsonyabb árszínvonalat hazánknál. A szomszédos országok árszínvonala – Románia kivételével – meghaladta a hazánkét.

6. ábra

**A háztartási gépek és készülékek árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

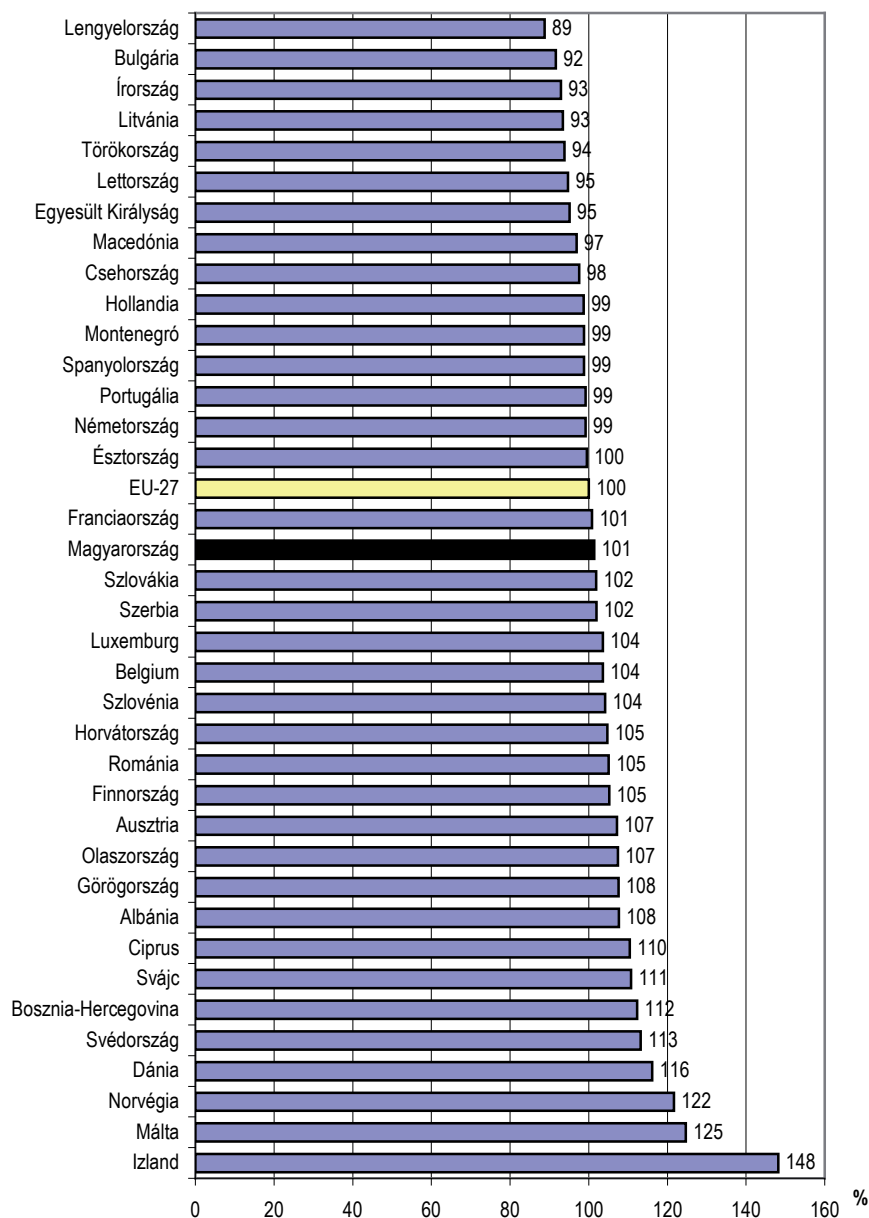
A háztartási elektronikai cikkek csoportjában volt a legkisebb az árszínvonal szóródása a vizsgált árucsoportok közül: mindössze 10%-ot ért el. Izland árszínvonalát ez esetben is kiugró – az Európai Unió átlagát közel 50%-kal meghaladó – érték jellemezte.

A legkevésbé költséges ország ebben az árucsoportban Lengyelország volt. Magyarország – Franciaorszáéhoz hasonló – árszínvonala (101%) a középmezőnyben helyezkedett el.

A szomszédos országok árszínvonala valamennyi esetben kis mértékben meghaladta hazánkét.

7. ábra

A háztartási elektronikai cikkek árszínvonala 2011-ben, EU-27=100%

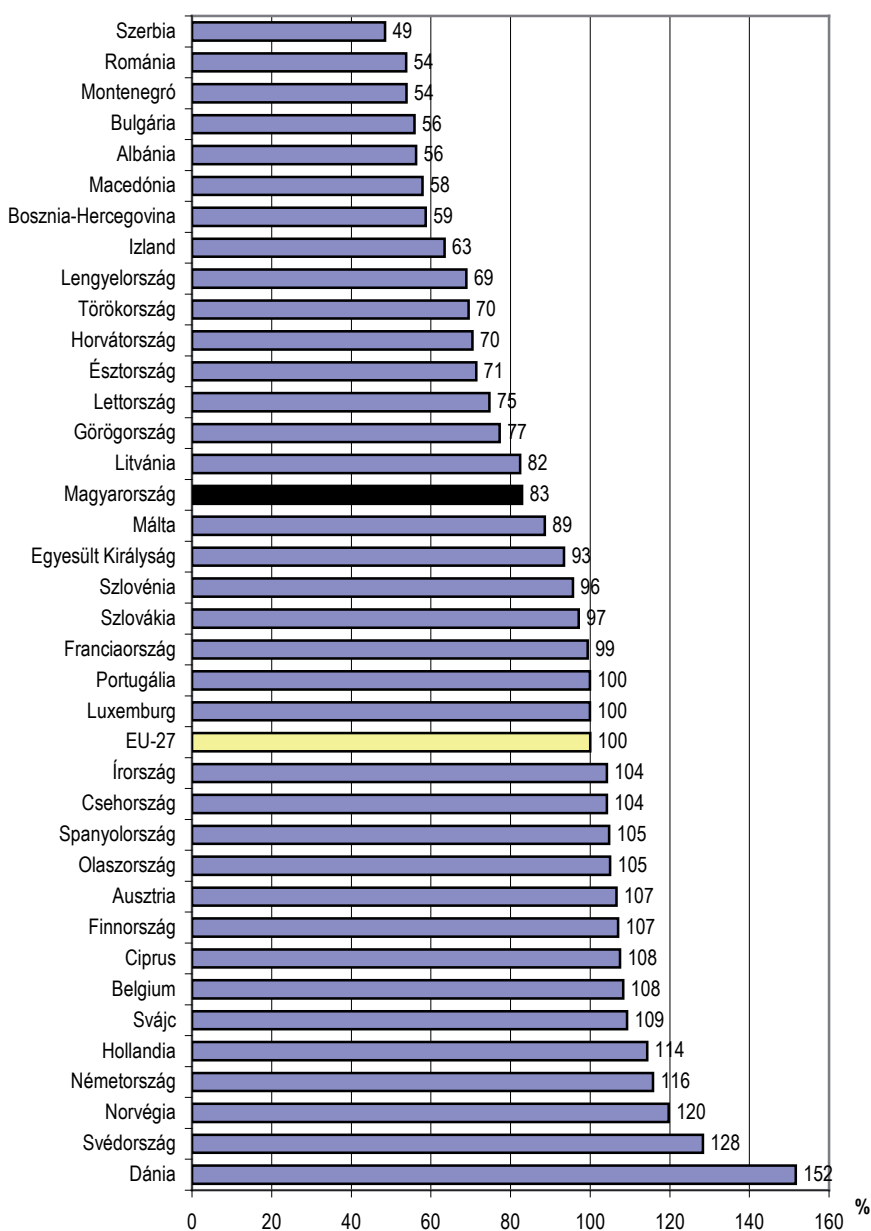
A villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok árucsoportban jelentős szóródás volt megfigyelhető, a relatív szórás mutatója 27%-ot ért el. Dánia árszínvonala kiemelkedett az Európai Unió átlagát több mint 50%-kal meghaladó értékével.

A legkevésbé költséges országoknak Szerbia, Románia, Montenegró, Bulgária, Albánia, Macedónia és Bosznia-Hercegovina számítottak, árszínvonaluk nem érte el az uniós átlag 60%-át. Magyarország (83%) árszínvonala a középmezőnyben helyezkedett el.

A szomszédos országok közül a magyar árszínvonal alatti értékkel rendelkezett Szerbián és Románián kívül még Horvátország. Szlovénia, Szlovákia és főként Ausztria (107%) árszínvonala azonban számottevően magasabb volt hazánknál.

8. ábra

**A villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

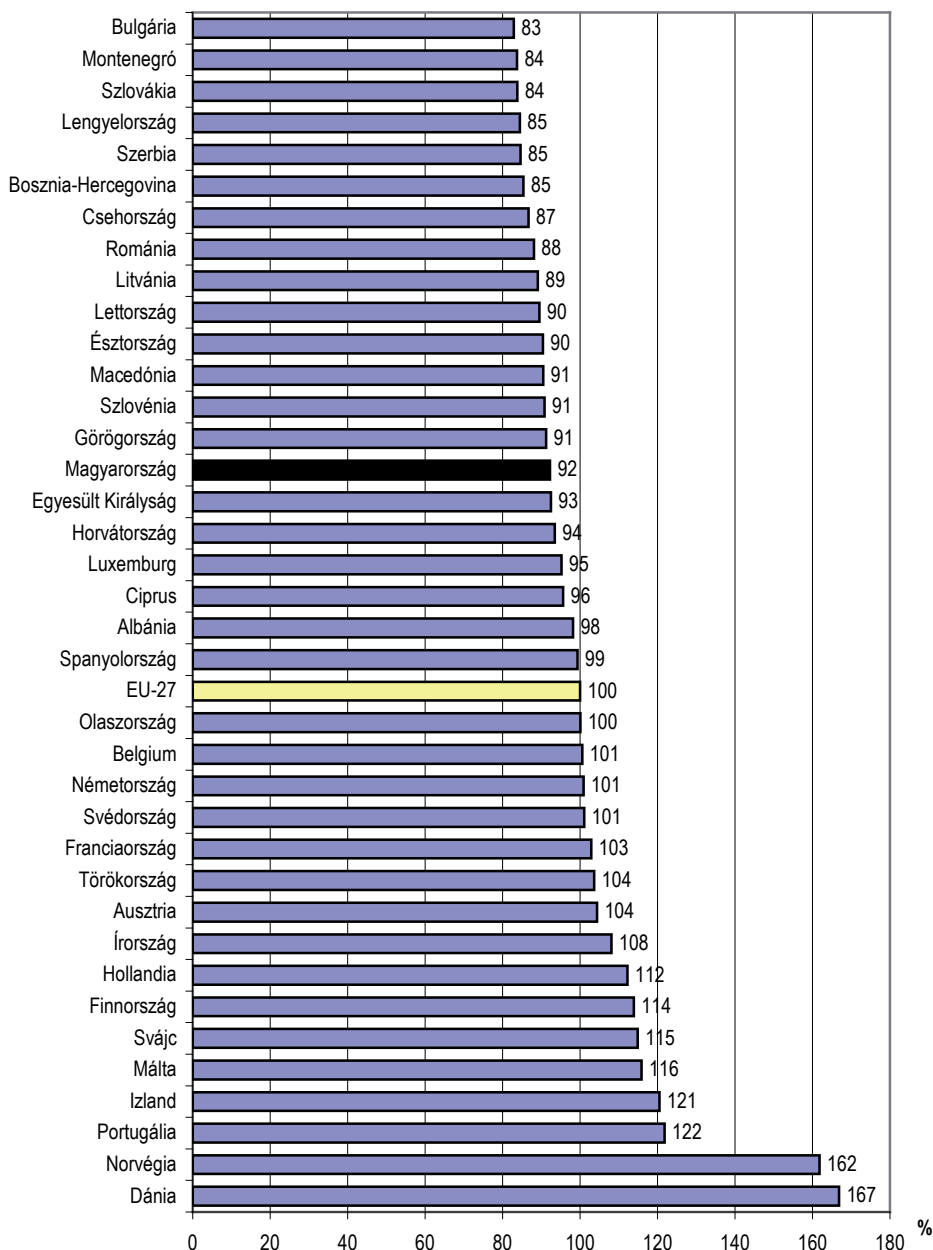
A közlekedési eszközök árucsoportban az árszínvonal országonként közepes mértékben tért el, a relatív szórás 19%-ot mutatott. Dánia és Norvégia árszínvonala kiugróan magas volt, e két országban az uniós átlagot több mint 60%-kal meghaladó árszínvonalat mértek.

A legalacsonyabb árszínvonallal rendelkező országok csoportját Bulgária, Montenegró, Szlovákia, Lengyelország, Szerbia és Bosznia-Hercegovina alkotta. Magyarország (92%) a 15. legolcsóbb országnak bizonyult.

A szomszédos országok közül Horvátországban az árszínvonal kismértékben, Ausztriában viszont számottevően magasabb volt, mint hazánkban.

9. ábra

**A közlekedési eszközök árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

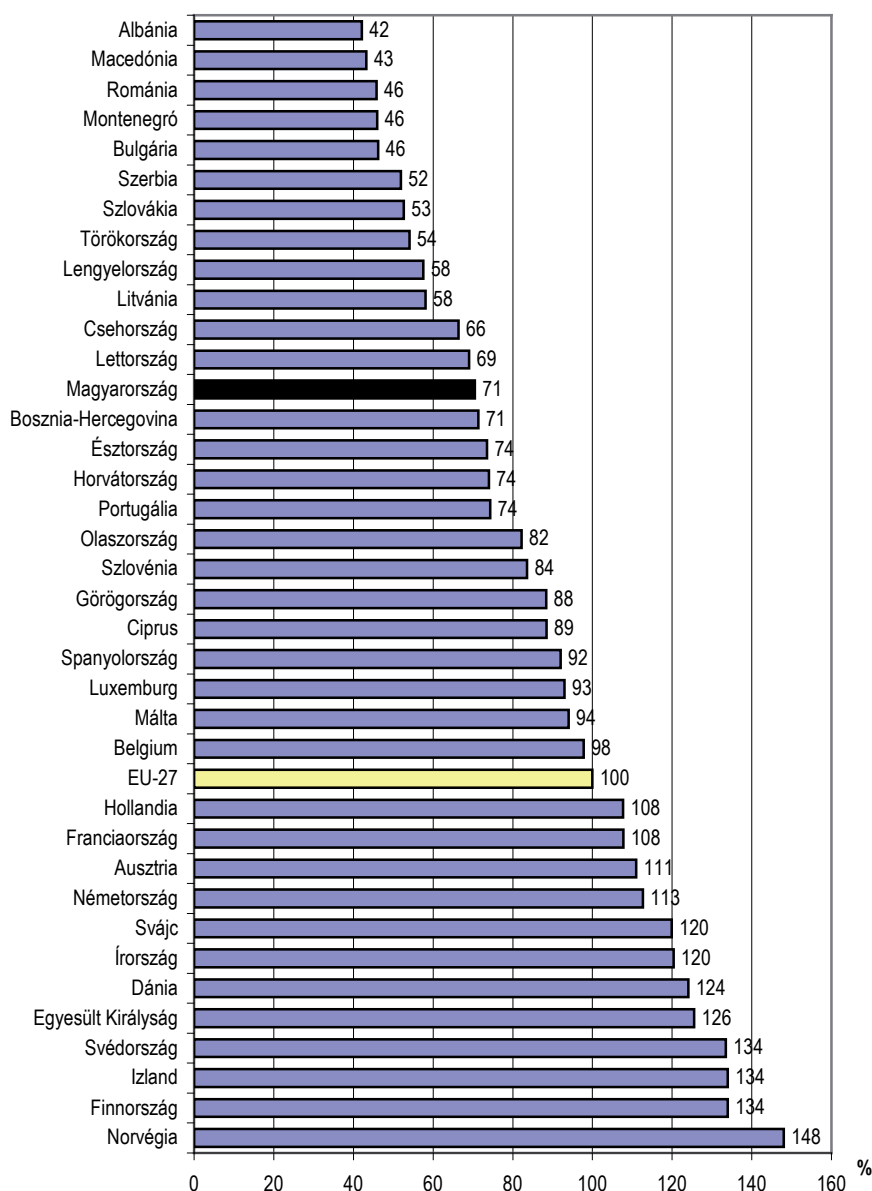
A közlekedési és szállítási szolgáltatások árszínvonala erős szóródást mutatott, elérte a 35%-ot. Norvégiában e szolgáltatások árszínvonala közel 50%-kal meghaladta az Európai Unió átlagát. A legköltségesebb országok további sorrendje Finnország, Izland, Svédország, Egyesült Királyság és Dánia.

Az uniós átlag 50%-át sem érte el az árszínvonal Albániában, Macedóniában, Romániában, Montenegróban és Bulgáriában. Magyarország (71%) a 13–14. legolcsóbb országnak számított.

A szomszédos országok közül Románia, Szerbia és Szlovákia árszínvonala jelentősen alacsonyabb volt hazánkéval, Horvátországé kismértékben, Szlovéniáé és különösen Ausztriáé jóval meghaladta azt.

10. ábra

**A közlekedési és szállítási szolgáltatások árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

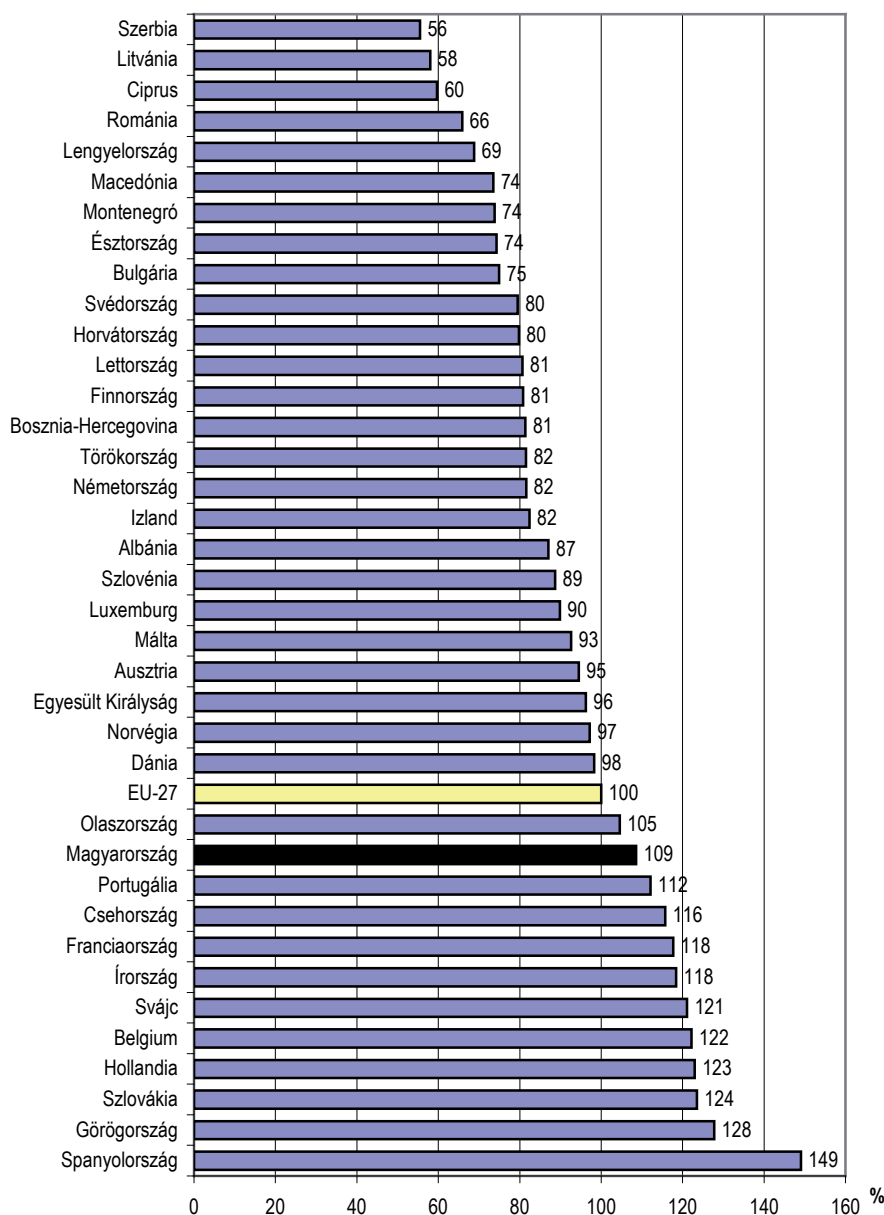
A távközlési és postai szolgáltatások árszínvonala közepesen szóródott, 24%-ot ért el. Az országok sorrendje ebben az árucsoportban lényegesen eltérő képet mutat a többihez képest. Spanyolországban volt a legmagasabb az árszínvonal. Érdekes, hogy Szlovákia a 3. legdrágább ország ebben az árucsoportban, megelőzve – többek között – Hollandiát, Belgiumot és Svájcot.

Szerbia, Litvánia, Ciprus, Románia és Lengyelország számított a legolcsóbbnak. Magyarország az uniós átlagot meghaladó árszínvonalával (109%) a 11. legdrágább ország volt.

A szomszédos országok árszínvonalát tekintve jelentős szóródás tapasztalható, mindössze Szlovákiában (124%) volt magasabb az árszínvonal, mint nálunk, a többi államé azonban alatta maradt annak.

11. ábra

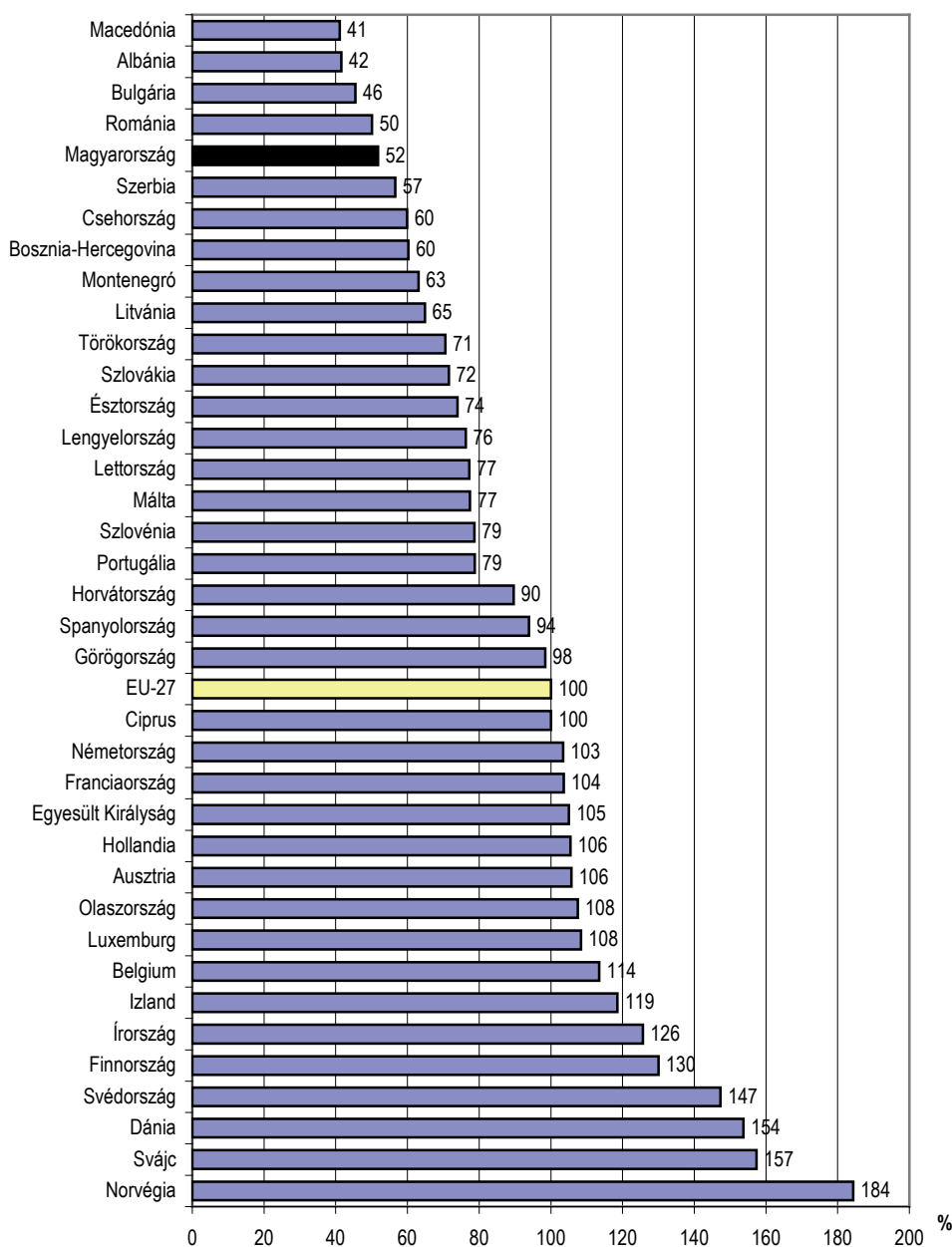
**A távközlési és postai szolgáltatások árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

A vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás árszínvonala erősen szóródott, a relatív szórás 38%-os volt. Tekintettel az ebbe a körbe tartozó tevékenységek magas élők munkaadójára, az Európa északi és nyugati térségei javára megmutatkozó munkavállalói jövedelmi különbségek az árszínvonal alakulására erőteljes hatást gyakoroltak. Norvégia, Svájc, Dánia, Svédország árszínvonala kiemelkedően magas volt. Az ellenkező oldalon, Macedónia, Albánia, Bulgária és Románia árszínvonala nem vagy alig haladta meg az Európai Unió átlagának 50%-át. Magyarország (52%) árszínvonala a 37 ország között az 5. legalacsonyabbnak számított, az Európai Unión belül pedig a 3. legkisebb volt. A szomszédos országok közül Románia árszínvonala kissé alacsonyabb volt, mint hazánké, a többi szomszédunké azonban magasabb volt annál.

12. ábra

**A vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás árszínvonala 2011-ben,
EU-27=100%**

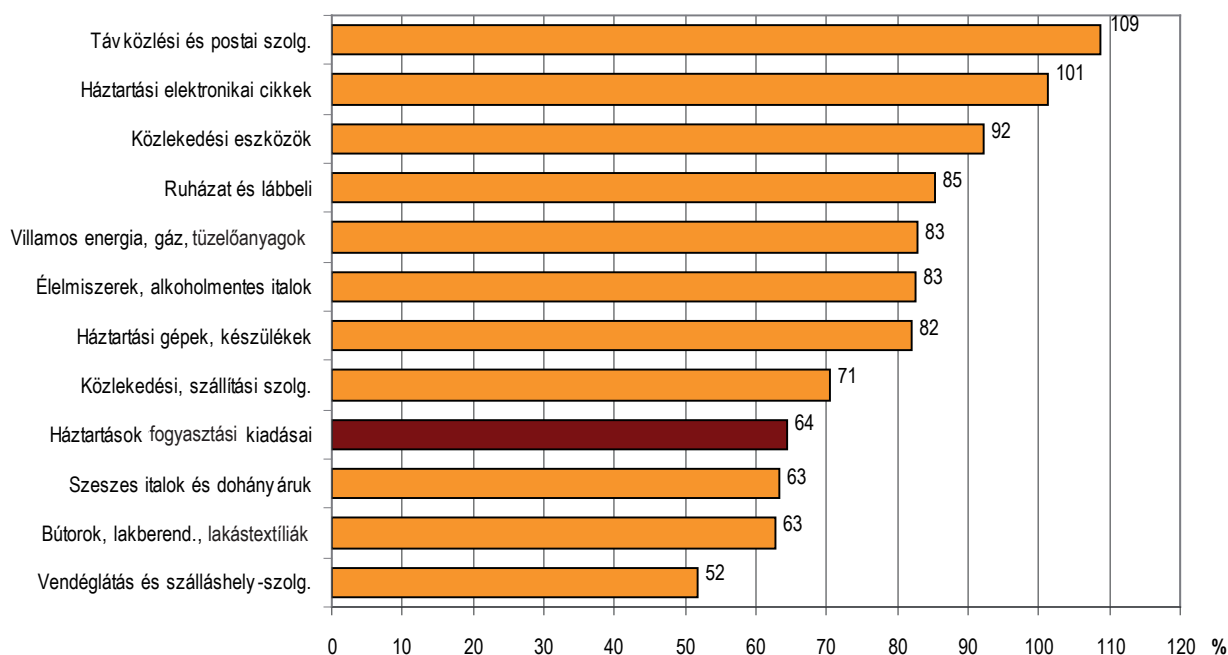
A magyar árszínvonalindex jellemzői

Magyarország árszínvonalindexe a vásárlóerőparitás-számítások szerint a háztartások fogyasztási kiadásainak összességében az EU-országok szintjének 64%-án állt 2011-ben. A háztartások főbb kiadási csoportjaiban mért relatív árszínvonalunk 52 és 109% között alakult. (Az alkalmazott EKS² számítási módszer nem az összetevők súlyozott átlagolása szerinti aggregálást használja. Az eljárás ismertetése a kiadvány végén elérhető módszertanban olvasható.)

Az EU-27 átlagához képest a *vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás* (52%), a *bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák* (63%), a *szeszes italok és dohányárúk* (63%) és a *közlekedési és szállítási szolgáltatások* (71%) termékcsoportban bizonyult a magyar árszínvonal a legalacsonyabbnak. Az unió árszínvonalának 82–92%-át érték el Magyarországon a *háztartási gépek és készülékek*, az *élelmiszerek és alkoholmentes italok*, a *villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok*, a *ruházat és lábbeli*, valamint a *közlekedési eszközök* kiadási csoport termékei és szolgáltatásai. Meghaladták az unió átlagos árszínvonalát a háztartási elektronikai cikkek (101%) és a *távközlési és postai szolgáltatások* (109%) kiadási csoportba tartozó termékek és szolgáltatások.

13. ábra

A magyar árszínvonal az egyes kiadási csoportokban az EU-27 átlagos árszínvonalának százalékában 2011-ben

Egyes kiadási területeken a fentiekől némileg eltérő képet kapunk, amennyiben azt vizsgáljuk, hogy hányadik helyet foglalta el Magyarország 2011-ben az összehasonlításban részt vevő 37 európai ország között.

2011-ben a **legalacsonyabb** árszínvonalú országok közé került Magyarország a *háztartási gépek és készülékek* (4.), a *vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás* (5.), a *ruházat és lábbeli* (5–6.), a *szeszes italok és dohányárúk* (6.), a *bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák* (7.) kiadási csoportok esetében. A **középső harmadba** tartozott a magyar árszínvonal az *élelmiszerek és alkoholmentes italok* (12–13.), a *közlekedési és szállítási szolgáltatások* (13–14.), a *közlekedési eszközök* (15.), a *villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok* (16.), továbbá a *háztartási elektronikai cikkek* (16–17.) kiadási csoportokban. Egyetlen kiadási csoport, a *távközlési és postai szolgáltatások* (27.) esetében került hazánk a **legdrágább** országok közé.

² A módszert a kidolgozók, Éltes Ödön és Köves Pál magyar, valamint Bohdan Szulc lengyel statisztikus-matematikuskok nevének kezdőbetűi alapján nevezték el.

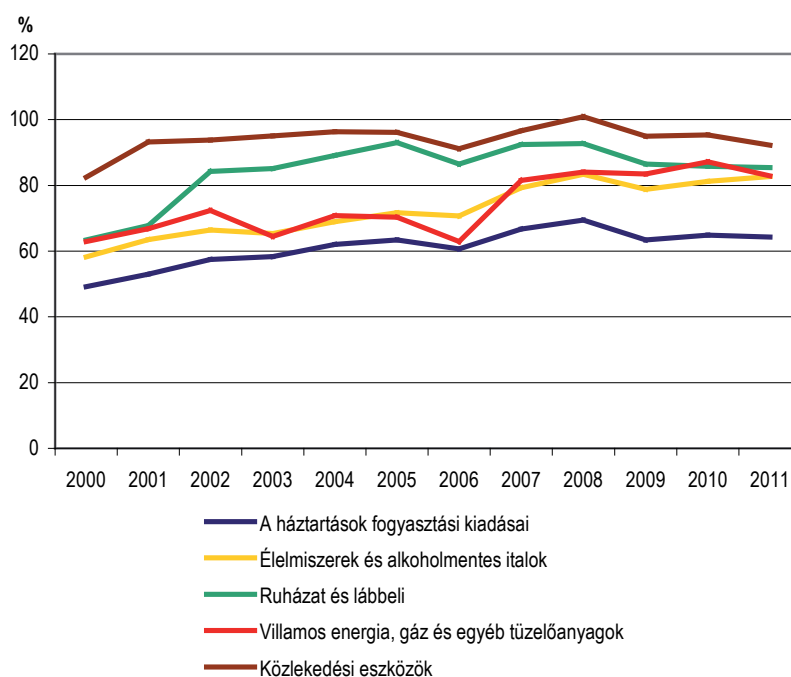
**Magyarország árszínvonala a 37 európai ország között
a vásárlóerőparitás-számítások alapján, 2011-ben**

Kiadási csoportok	Sorrendbeli helyezés (legolcsóbb = 1.)	Árszínvonal, % (EU-27=100%)
A háztartások fogyasztási kiadásai összesen	10.	64
Ebből: háztartási gépek és készülékek	4.	82
vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	5.	52
ruházat és lábbeli	5-6.	85
szeszes italok és dohányárúk	6.	63
bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák	7.	63
élelmiszerek és alkoholmentes italok	12-13.	83
közlekedési és szállítási szolgáltatások	13-14.	71
közlekedési eszközök	15.	92
villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	16.	83
háztartási elektronikai cikkek	16-17.	101
távközlési és postai szolgáltatások	27.	109

2000 és 2011 között hazánkban a *háztartások fogyasztási kiadásainak összességére* jellemző árszínvonal 15 százalékponttal közeledett az Európai Unió átlagához. Az ábrán megjelenített termékcsoporthoz az *élelmiszerek és alkoholmentes italok* csoport mutatta a legnagyobb mértékű, 25 százalékpontos felzárkózást az Európai Unió átlagos árszínvonalához. A ruházat és lábbeli árucsoport árszínvonala 22 százalékponttal, míg a villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok csoporté 20 százalékponttal közeledett az uniós árszínvonalhoz. A *közlekedési eszközök* termékcsoporthoz az árszínvonal szerényebb, 10 százalékpontos közeledést mutatott, itt azonban figyelembe kell venni, hogy már a 2000. évi kiindulási szint is magas, 80%-ot meghaladó volt.

14. ábra

Az árszínvonal alakulása Magyarországon, 2000-2011 (EU-27=100%)

Módszertan

Kiadványunkban az Eurostat által végzett *vásárlóerőparitás-számítások* eredményeit használtuk fel a *háztartások fogyasztási kiadásait* alkotó termékek és szolgáltatások egyes csoportjaira jellemző árszínvonalak országokénti összehasonlítására. Nem szerepelnek kiadványunkban a háztartások által vásárolt egészségügyi és oktatási szolgáltatások, továbbá a máshová nem sorolt különféle áruk és szolgáltatások. Adataink forrása az Eurostat interneten elérhető adatbázisa (2012. júliusi állapot szerint), melyet az alábbi webcímen lehet elérni:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

Az Eurostat a vásárlóerőparitás-számítás eredményeit 60 aggregátumra vonatkozóan teszi közzé. Ezen aggregátumok felsorolása az alábbi webcímen található:

http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/palojpi/info/data/20090129_list_of_analytical_categories.xls

A vásárlóerőparitás-számításról bővebb információk állnak rendelkezésre az alábbi webcímen:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/prc_ppp_esms.htm

A számítások az *európai összehasonlítási program* elnevezésű nemzetközi statisztikai együttműködés keretében végzett ármegfigyeléseken alapulnak. A programban 37 európai ország működik közre, az adatgyűjtések koordinációját, és az egyes országoktól beérkező adatok alapján történő számításokat az Eurostat végzi el.

A háztartások fogyasztási kiadásainak aggregátumában az ármegfigyelésre három évenként ismétlődő ciklusokban kerül sor. Összesen hat adatfelvételt bonyolítanak le a közreműködő országok egy ciklus alatt. Ez azt jelenti, hogy egy adott évben két adatfelvételt végeznek el. A jelen kiadványban közölt adatok összeírására 2009-ben, 2010-ben és 2011-ben került sor. A 2011-et megelőzően összeírt árak esetében az összeírás évére számított vásárlóerő-paritásokat az adott felvételekhez kapcsolható nemzeti fogyasztóiár-indexekkel vezették tovább. A jelen kiadványban közölt árszínvonalindexek számításához mintegy 2400 termék- és szolgáltatásreprezentáns éves nemzeti átlagárait használtuk fel. (Egy-egy reprezentáns árának megfigyelésére több értékesítési helyen is sor kerül, ezért a számításokhoz felhasznált árak átlagárakat jelentenek.)

Az áruk és szolgáltatások egy adott csoportjára jellemző árszínvonal az egyes országok között a vásárlóerő-paritások számítása által válik összehasonlíthatóvá. A vásárlóerő-paritás a nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott területi árindex: megmutatja, hogy egy adott ország egységnyi valutája egy másik ország hány egységnyi valutájával azonos vásárlóerejű a termékek és szolgáltatások adott körében, függetlenül attól, hogy eltérő vagy azonos pénznemről (euróról) van-e szó.

Az Eurostat az egyes országokra vonatkozó árszínvonal-mérőszámokat az Európai Unió átlagához viszonyított indexként adja közre. Az Eurostat gyakorlata szerint az árszínvonal összehasonlítására az euróhoz mért vásárlóerő-paritás alapján kerül sor. Ennek alapján az árszínvonal számításának módja a következő: egy adott ország és termékcsoporthoz az összeírt vásárlóerő-paritást el kell osztani az adott ország nemzeti valutájának euróhoz képest jegyzett jegybanki árfolyamával.

E számítási módszertant figyelembe véve fontos kiemelnünk, hogy az árszínvonal nagysága nem csak a vásárlóerő-paritás értékétől, azaz az egyes országokban megjelenő árak nagyságától függ, hanem a nemzeti valuták euróhoz képest jegyzett jegybanki árfolyamának értékén is múlik.

A kiadvány végén közölt táblázatban az európai összehasonlítási programban közreműködő országok 2011. évi árszínvonalindexei találhatóak, a háztartások fogyasztási kiadásainak aggregátumaiban.

A vásárlóerőparitás-számítás módszere

A vásárlóerő-parítások számításához alapadatként az egyes országokban a különböző termék- és szolgáltatás-reprezentánsokra vonatkozóan gyűjtött árakat, azok reprezentativitására vonatkozó információkat, valamint a termékek és szolgáltatások rendeltetés szerint képzett csoportjaihoz, az ún. „alapszoportokhoz” tartozó nemzetgazdasági szintű kiadási adatokat használjuk fel.

Az alapszoportok összességükben kiadják a teljes bruttó hazai terméket (GDP-t).

Az európai összehasonlítási programban a vásárlóerő-parítások számítására az ún. „EKS-módszert” alkalmazzuk. A számítás két részből áll. Az első részben az egyes alapszoportokra jellemző parításokat számítjuk ki. A második részben az alapszoportokra jellemző kiadási adatok mint súlyok felhasználásával aggregálásokat végzünk.

I. Számítás az alapszoportok szintjén

Első lépésben minden egyes országpár esetében arányokat számítunk. Ezt követően Laspeyres-típusú és Paasche-típusú parításokat számítunk az egyes országpárokhoz tartozó arányok mértani átlagaként, az alábbiak szerint.

Laspeyres-típusú parítás

$$L_{jk} = \left[\prod_{i=1}^n p_j^{k^i} \div p_k^{k^i} \right]^{1/n}$$

ahol n a k országban jellemzően felhasznált termékek száma, $p_j^{k^i}$ és $p_k^{k^i}$ a j , illetve a k országban megfigyelt ár az i -edik termék esetében, csak a k országban jellemző termékek halmazában.

Paasche-típusú parítás

$$P_{jk} = \left[\prod_{r=1}^m p_j^{j^r} \div p_k^{j^r} \right]^{1/m}$$

ahol m a j országban jellemzően felhasznált termékek száma, $p_j^{j^r}$ és $p_k^{j^r}$ a j , illetve a k országban megfigyelt ár az r -edik termék esetében, csak a j országban jellemző termékek halmazában.

Ezután az országok közötti egyenlő reprezentativitást biztosító Fisher-típusú paritást számítunk, az alábbiak szerint.

Fisher-típusú parítás

$$F_{jk} = \sqrt{L_{jk} \times P_{jk}}$$

A Fisher típusú parításokból ezt követően tranzitív EKS-parításokat számítunk.

EKS-parítás

$$EKS_{jk} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n F_{ji} \cdot F_{ki}}$$

ahol n az országok száma, i , j és k pedig az országokat jelöli.

II. Aggregálás

A számítás menete hasonló az I. részben ismertett módszerhez. Az alapszoportokra számított EKS-paritások, és az alapszoportokhoz tartozó kiadási adatok felhasználásával Laspeyres-, Paasche- és Fisher-paritásokat számítunk.

Laspeyres-paritás

$$L_{jk} = \frac{\sum_{i=1}^n w_k^i \times EKS_{j^i} \cdot EKS_{k^i}}{\sum_{i=1}^n w_k^i}$$

ahol n az alapszoportok száma, w_k^i k ország i -edik alapszoport termékeire és szolgáltatásaira fordított kiadásainak összege, EKS_{j^i} és EKS_{k^i} j , illetve k ország paritása az i -edik alapszoport esetében.

Paasche-paritás

$$P_{jk} = \frac{\sum_{i=1}^n w_j^i}{\sum_{i=1}^n \frac{w_j^i}{EKS_{j^i} \cdot EKS_{k^i}}}$$

ahol n az alapszoportok száma, w_j^i j ország i -edik alapszoport termékeire és szolgáltatásaira fordított kiadásainak összege, EKS_{j^i} és EKS_{k^i} j , illetve k ország paritása az i -edik alapszoport esetében.

A Fisher-, és az EKS-paritások számítása megegyezik az I. részben ismertett módszerrel.

Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2011 (EU-27=100%)

(%)

Ország	A háztartások fogyasztási kiadásai ³	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	Szeszes italok és dohányárúk	Ruházat és lábbeli
Albánia	51	70	50	66
Ausztria	107	116	92	104
Belgium	112	115	97	114
Bosznia-Hercegovina	57	75	58	88
Bulgária	51	67	64	73
Ciprus	89	108	97	94
Csehország	77	80	85	96
Dánia	142	136	125	119
Egyesült Királyság	102	103	147	95
Észtország	79	86	83	103
Finnország	125	116	134	122
Franciaország	111	108	109	103
Görögország	95	103	92	103
Hollandia	108	95	101	103
Horvátország	74	92	80	94
Írország	117	118	163	90
Izland	114	114	155	135
Lengyelország	60	69	73	86
Lettország	74	88	85	99
Litvánia	66	76	75	96
Luxemburg	122	115	87	104
Macedónia	45	51	39	74
Magyarország	64	83	63	85
Málta	78	94	91	85
Montenegró	59	77	56	101
Németország	103	110	97	103
Norvégia	151	164	250	140
Olaszország	103	106	103	101
Portugália	88	90	85	89
Románia	60	68	66	90
Spanyolország	97	93	83	91
Svájc	162	156	124	140
Svédország	128	120	145	133
Szerbia	57	72	53	99
Szlovákia	72	83	84	96
Szlovénia	84	97	81	92
Törökország	62	80	92	64
Relatív szórás	33,0%	25,1%	40,9%	18,2%

³Több ország adatait – köztük a Magyarországra vonatkozókat – vizsgálva szembevetjük, hogy a háztartások fogyasztási kiadásaihoz tartozó indexérték nem mutat hasonlóságot a belső összetevő termékcsoportokhoz tartozó indexértékekhez, illetve az azokból számítható átlaghoz. Ennek oka, hogy az alkalmazott módszer – az EKS-módszer – nem az összetevők súlyozott átlagolása szerinti aggregálást alkalmazza. A számítási módszer ismertetése kiadványunk módszertani részében, a bekeretezett részben található.

**Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2011
(EU-27=100%, folytatás)**

Ország	Bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák	Háztartási gépek és készülékek	Háztartási elektronikai cikkek	Villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok
Albánia	68	98	108	56
Ausztria	105	98	107	107
Belgium	99	104	104	108
Bosznia-Hercegovina	54	90	112	59
Bulgária	53	87	92	56
Ciprus	102	114	110	108
Csehország	76	98	98	104
Dánia	100	119	116	152
Egyesült Királyság	112	104	95	93
Észtország	86	93	100	71
Finnország	106	109	105	107
Franciaország	111	106	101	99
Görögország	101	96	108	77
Hollandia	102	91	99	114
Horvátország	75	96	105	70
Írország	98	92	93	104
Izland	110	143	148	63
Lengyelország	60	79	89	69
Lettország	80	85	95	75
Litvánia	70	92	93	82
Luxemburg	108	96	104	100
Macedónia	56	79	97	58
Magyarország	63	82	101	83
Málta	99	129	125	89
Montenegró	62	83	99	54
Németország	95	92	99	116
Norvégia	112	130	122	120
Olaszország	111	108	107	105
Portugália	95	93	99	100
Románia	64	81	105	54
Spanyolország	95	108	99	105
Svájc	103	124	111	109
Svédország	109	128	113	128
Szerbia	69	95	102	49
Szlovákia	79	91	102	97
Szlovénia	89	104	104	96
Törökország	59	91	94	70
Relatív szórás	22,6%	15,6%	10,5%	27,4%

**Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2011
(EU-27=100%, folytatás)**

(%)

Ország	Közlekedési eszközök	Közlekedési és szállítási szolgáltatások	Távközlési és postai szolgáltatások	Vendéglátás és szálláshelyszolgáltatás
Albánia	98	42	87	42
Ausztria	104	111	95	106
Belgium	101	98	122	114
Bosznia-Hercegovina	85	71	81	60
Bulgária	83	46	75	46
Ciprus	96	89	60	100
Csehország	87	66	116	60
Dánia	167	124	98	154
Egyesült Királyság	93	126	96	105
Észtország	90	74	74	74
Finnország	114	134	81	130
Franciaország	103	108	118	104
Görögország	91	88	128	98
Hollandia	112	108	123	106
Horvátország	94	74	80	90
Írország	108	120	118	126
Izland	121	134	82	119
Lengyelország	85	58	69	76
Lettország	90	69	81	77
Litvánia	89	58	58	65
Luxemburg	95	93	90	108
Macedónia	91	43	74	41
Magyarország	92	71	109	52
Málta	116	94	93	77
Montenegró	84	46	74	63
Németország	101	113	82	103
Norvégia	162	148	97	184
Olaszország	100	82	105	108
Portugália	122	74	112	79
Románia	88	46	66	50
Spanyolország	99	92	149	94
Svájc	115	120	121	157
Svédország	101	134	80	147
Szerbia	85	52	56	57
Szlovákia	84	53	124	72
Szlovénia	91	84	89	79
Törökország	104	54	82	71
Relatív szórás	18,6%	35,4%	24,1%	37,5%

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Dr. Pozsonyi Pál főosztályvezető

További információ: Györffy Balázs

Telefon: (+36-1) 345-6369, e-mail: balazs.gyorffy@ksh.hu**Információs szolgálat**, telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-8641